

Важливою складовою успішної реалізації моделі відкритих інновацій є наявність та стан таких елементів національної інноваційної системи як інфраструктура, захист інтелектуальної власності, зв'язки з науково-дослідними організаціями та університетами, інноваційна культура. На жаль, в Україні на даний момент немає комплексних передумов для розвитку і підтримки інновацій. Як промислові підприємства, так і організації — елементи інноваційної інфраструктури не мають достатніх фінансових, інформаційних ресурсів, необхідних знань та методик підтримки реалізації інновацій.

Водночас, інноваційна система України складається з багатьох підсистем, що часто чинять суперечливий вплив на протікання інноваційних процесів. Кожна з цих підсистем вимагає окремого глибокого вивчення для відображення багатофакторності впливу на формування умов, покликаних стимулювати активізацію інноваційної діяльності на підприємствах, в тому числі через реалізацію відкритих інновацій.

Література

1. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. — Том 3. — К.: Фенікс, 2011. (проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні»)

2. Чесборо Г. Открытые бизнес-модели. IP-менеджмент / Пер. с англ. В.Н.Егорова. — М. : Поколение, 2008.

3. Аналітична довідка «Стан розвитку науки і техніки, результати наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності, трансферу технологій за 2012 рік» Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України, 2013.

4. Статистичний збірник «Наукова та інноваційна діяльність в Україні», Державна служба статистики України, 2013.

УДК 334.012.64

Соболь С. М., канд. екон. наук, проф.,
завідувач кафедри менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. Вадима Гетьмана»

МАЛИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

АННОТАЦІЯ. У статті запропоновано методику та здійснено оцінку рівня розвитку малого бізнесу в Україні на основі зіставлень з показ-

никами розвитку малого бізнесу У Великобританії. За результатами оцінки визначені стратегічні пріоритети розвитку вітчизняного малого бізнесу.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: малий бізнес, суб'єкти малого підприємництва, структура малого бізнесу за видами економічної діяльності.

АННОТАЦІЯ. В статтю пропонується методика і проведена оцінка рівня розвитку малого бізнесу в Україні на основі сопоставлень з показателями розвитку малого бізнесу в Великобританії. По результатам оцінки визначені стратегічні пріоритети розвитку вітчизняного малого бізнесу.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: малый бизнес, субъекты малого предпринимательства, структура малого бизнеса по видам экономической деятельности.

ANNOTATION. The assessment of the level of small business development in Ukraine based on comparisons with the indicators of small business development in the UK are presented in the article. The methodical approach to the evaluation of small business development is offered. The strategic development priorities of the national small business sector are identified by results of research.

KEYWORDS: small business, structure of small businesses by economic activity.

Стратегічною метою України проголошено її інтеграцію в Європейський Союз. Перспективи такої інтеграції значною мірою залежать від рівня міжнародної конкурентоспроможності країни, а також від характеру структурних змін, обумовлених входженням в європейський економічний простір. Однією з головних передумов прогресивних структурних зрушень в економіці України є розвиток малого бізнесу. З огляду на сучасну економічну ситуацію в Україні, активізація розвитку цього сектора економіки набуває особливої актуальності.

Досвід країн Центральної Європи і Балтії свідчить, що їх приєднання до ЄС суттєво розширює можливості для розвитку малого бізнесу, проте не є гарантією того, що ці можливості будуть реалізовані. У цьому контексті оцінка кількісних та якісних параметрів вітчизняного малого бізнесу у співставленні з країнами ЄС, з'ясування його реальних можливостей та обмежень, пов'язаних з політикою євроінтеграції України, та визначення на цій основі стратегічних пріоритетів його подальшого розвитку представляє практичний інтерес.

Рівень розвитку МБ розглядається нами як комплексне економічне поняття, яке визначається не тільки його місцем в структурі національної економіки (у порівнянні із секторами середнього і великого бізнесу), але й показниками його стану та динаміки у зіставленні з аналогічними показниками МБ у розвинених країнах.

В цілому результати проведених розрахунків свідчать, що за роки ринкових трансформацій в Україні малий бізнес перетворився в один з ключових секторів національної економіки, який за часткою найманих працівників та внеском у загальні обсяги реалізованої продукції поступається лише великим підприємствам і значно випереджає сектор середнього бізнесу.

Вітчизняний малий бізнес за відносними кількісними показниками (частка у загальній кількості зайнятих і найманих у СГ працівників; частка у загальних обсягах реалізованої СГ продукції), визначеними за статистичними критеріями ЄС, цілком співставний з аналогічними показниками розвитку малого бізнесу в європейських країнах, зокрема, у Великобританії.

Визначені в процесі дослідження відмінності у розвитку малого бізнесу в Україні та Великобританії стосуються таких його якісних характеристик:

— впродовж останніх п'яти років на третину скоротилася кількість вітчизняних СМБ, на 27% кількість зайнятих у них працівників, на 5% їх частка у загальних обсягах реалізованої СГ продукції;

— малий бізнес в Україні зосереджений переважно у сфері торгівлі, тоді як у розвинених країнах пріоритетною сферою діяльності СМБ є насамперед сфера послуг;

— суттєве (у 3 — 4 рази) відставання українських малих підприємств від європейських по всім основним показникам інноваційної активності.

Відповідність відносних кількісних параметрів розвитку малого бізнесу в Україні рівню аналогічних параметрів малого бізнесу в європейських країнах, зокрема у Великобританії, за одночасного погіршення якісних характеристик його розвитку свідчить про необхідність зміни пріоритетів державної політики підтримки малого бізнесу. В основу формування нової системи організаційно-економічних механізмів державного регулювання малого бізнесу в Україні має бути покладений селективний підхід з орієнтацією на забезпечення вищого рівня якості розвитку малого бізнесу. До стратегічних пріоритетів розвитку вітчизняного малого бізнесу в першу чергу слід віднести стимулювання малих

підприємств сфери послуг та виробничих малих підприємств до взаємодії із середніми і великими підприємствами (виробнича кооперація, франчайзинг, субконтракти), а також створення сприятливих умов для виникнення і розгортання діяльності інноваційних малих підприємств.

Література

1. Бутенко А.І. Потенціал малого підприємництва в парадигмі сталого розвитку: монографія; Нац.акад. наук України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. : Інтерпрінт, 2012. — 272с.
2. «Діяльність суб'єктів господарювання» 2012 рік. Статистичний збірник, Державна служба статистики України. — К., 2013.- 840с.
3. Дрига С.Г. Мале підприємництво України: становлення, механізми управління та підтримки. Монографія. — Київ: ТОВ «ДКС центр», 2009. — 362с.
4. Ротар А.В. Особливості статистичного оцінювання інноваційної активності підприємств за європейською програмою CIS (Community Innovation Survey) / А.В. Ротар // Статистика України. — 2010. — № 1. — С. 39 — 45.
5. SME STATISTICS FOR THE UK AND REGIONS 2007. Режим доступу <http://www.dti.stats.net/smes/sme>. Режим доступу <http://www.bis.gov.uk/analysis/statistics>

УДК 330.34:553.31

Соломаха В. М., к.т.н.,
доцент кафедри менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
Solomaha_V@ukr.net

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГІРНИЧО-МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. Висвітлені та проаналізовані сучасні проблеми функціонування гірничо-металургійного комплексу України за умов невизначеності ринку металопродукції; надано узагальнену класифікацію напрямків стратегії і тактики управління розвитком підприємств гірничо-металургійного комплексу України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: металургія, гірничо-металургійний комплекс, економічний потенціал, розвиток металургійної галузі.